

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse

Enhed: Primær Sundhed

Sagsbeh.: SUMBBM

Sags nr.: 1200777

Dok. Nr.: 917935

Dato: 10. maj 2012

Høringsnotat til Folketingets Sundheds- og Forebyggelsesudvalg

1. Modtagne hørings svar

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse har modtaget hørings svar fra følgende organer, organisationer og foreninger:

Advokatrådet, Danmarks Apotekerforening, Danmarks Lungeforening, Danske Erhvervsskoler – Bestyrelserne, Danske Erhvervsskoler – Lederne, Danmarks Restauranter og Cafeer (DRC), Danmarks Tekniske Universitet (DTU), Danmarks Vejlederforening, Dansk Arbejdsgiverforening (DA), Dansk Automat Branche forening, Dansk Erhverv, Dansk Sygeplejeråd, Dansk Transport og Logistik (DTL), Danske Fysioterapeuter, Danske Regioner, De Samvirkende Købmænd (DSK), Det Kgl. Danske Kunstakademis Skoler for Arkitektur, Design og Konservering (KADK), DI, Diabetesforeningen, Efterskoleforeningen, Erhvervsakademiernes Rektorkollegium, Fagligt Fællesforbund – 3F, Finanssektorens Arbejdsgiverforening (FA), Forbrugerrådet, Foreningen af Danske Døgninstitutioner for Børn og Unge (FADD), Foreningen af Private Gymnasier og Studenterkurser, Frie Skolers Lærerforening, Gymnasieskolernes Rektorforening, Hjerteforeningen, IT-Universitetet i København, KL, Kristelig Fagbevægelse (KRIFA), Kræftens Bekæmpelse, Lederne, Lægeforeningen, Nærbutikkernes Landsforening (NBL), Philip Morris ApS, Professionshøjskolerne University Colleges Denmark, Socialpædagogernes Landsforbund, Sund By Netværket, Syddansk Universitet, Søfartens Lederne, Tobaksindustrien.

Fra følgende organer, organisationer og foreninger, der har været hørt, er der ikke modtaget hørings svar:

Akademikernes Centralorganisation (AC), Arkitektskolen i Århus, Astma-Allergi Forbundet, Centralorganisationernes Fællesudvalg (CFU), Coop Danmark, Danmarks Privatskoleforening, Danmarks Rederiforening, Bilfærgernes Rederiforening, Rederiforeningen for mindre Skibe, Rederiforeningen af 1895, Dansk Friskoleforening, Dansk Supermarked, Dansk Tandlægeforening, Danske Gymnasieelevers Sammenslutning, Danske Universiteter, Danske Handicaporganisationer (DH), Designskolen i Kolding, Det Informationsvidenskabelige Akademi, Det Nationale Forebyggelsesråd, Deutscher Schul- und Sprachverein für Nordschleswig (de tyske mindretalsskoler), Ergoterapeutforeningen, Erhvervsskolelederne i Danmark, Erhvervsskolernes Elevorganisation, Fag og Arbejde (FOA), Foreningen af Danske Lægestuderende (FADL), Foreningen af Frie Fagskoler, Foreningen af katolske skoler i Danmark, Foreningen af Kristne Friskoler, Fredericia Maskinmesterskole, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF), Gymnasiernes Bestyrelsesforening, HK-Handel, Hotel – Restaurant & Turisterhvervet (HORESTA), Jordemoderforeningen, KFUM's Sociale Arbejde, Kirkens Korshær, Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte (KTO), Kristelig Arbejdsgiverforening, Københavns Maskinmesterskole og Elinstallatørskole, Landsforeningen af op-

holdssteder, botilbud og skolebehandlingstilbud (LOS), Landssammenslutningen af Handelsskoleelever, Lederforeningen for VUC, Lilleskolerne, LO – Landsorganisationen i Danmark, MARTEC (Maritime Training and Education Centre), Maskinmestrenes Forening, Nærings- og Nydelsesmiddelarbejder Forbundet (NNF), Produktionsskoleforeningen, Rådet for de grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser (REU), Rådet for de Gymnasiale Uddannelser, Rådet for Socialt Udsatte, Rådet for Voksen- og Efteruddannelse (VEU-rådet), Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger (SALA), SIMAC, Smoke Solution, Sundhedskartellet, VUC Bestyrelsesforening og Århus Maskinmesterskole.

2. Bemærkninger til lovforslaget

Stort set alle høringssvar udtrykker opbakning til lovforslagets formål om yderligere at udbrede røgfrie miljøer og at forebygge de sundhedsskadelige effekter af passiv rygning, herunder ikke mindst blandt børn og unge. Bemærkningerne til forslag til lov om røgfri miljøer af 23. april 2012 går overordnet i to retninger.

Flere høringssvar, herunder særligt fra sundhedsfremmende foreninger og organisationer for sundhedspersonale, finder at lovforslaget er et skridt i den rigtige retning i forhold til at beskytte mod de sundhedsskadelige konsekvenser ved passiv rygning. Flere af disse foreninger og organisationer ønsker imidlertid en mere restriktiv lovgivning enten ved afskaffelse af en eller flere undtagelser i den gældende lov, eller ved totalt rygeforbud på arbejdspladser og i dagplejehjem.

Modsat er der flere høringssvar, primært interesseorganisationer for uddannelsessteder mv., der finder, at skolerne inden for de nuværende lovgivningsmæssige rammer kan sikre restriktive rygepolitikker, så rygning på uddannelsesinstitutioner kan ske uden at være kilde til ufrivillig passiv rygning.

Endvidere er der flere høringssvar, primært arbejdsgiverorganisationer og brancheorganisationer, der udtrykker generel opbakning til undtagelsesbestemmelserne, herunder at den enkelte arbejdsgiver fortsat kan beslutte, at det er tilladt at ryge i kraner, firmabiler og andre erhvervskøretøjer, der tjener som arbejdsplads for én person ad gangen.

På en række områder fremsættes ønsker til ændringer og præciseringer til lovforslaget. I det følgende foretages en tværgående gennemgang af de centrale kommentarer og ændringsforslag fremkommet i høringssvarerne.

3. Generelle bemærkninger til lovforslaget

I det følgende foretages en gennemgang af de i høringssvarerne generelle bemærkninger til lovforslaget og dets bemærkninger. Kommentarer til ændringsforslagene er *kursiverede*.

Høringsfrist

Advokatrådet, Diabetesforeningen og Phillip Morris ApS finder den korte høringsfrist kritisabel, herunder at den ikke giver mulighed for en fyldestgørende vurdering af lovforslaget. Advokatrådet bemærker hertil, at det må påregnes, at en række myndigheder og organisationer reelt ikke har mulighed for at udfylde den funktion som høringspart, som det lovforberedende arbejde normalt trækker på som led i kvalitetssikringen af ny regulering og som led i en almindelig, demokratisk proces.

Lovens formål

Sund By Netværket problematiserer, at lovforslaget ikke tager højde for tredje-håndstrygning, som er de partikler tobaksrøg efterlader i tøj, møbler, lofter, vægge m.m.

Nærbutikkernes Landsforening finder det beklageligt, at regeringen med de nye ændringer direkte stiler mod at forhindre rygning og ikke alene mod at beskytte mod passiv rygning, og foreningen henviser i den forbindelse til, at tobak fortsat er en vigtig vare for dagligvarehandlen og for nærbutikkerne. Tobaksindustrien finder - under henvisning til at tobak er et lovligt produkt - det overraskende, at det i bemærkningerne til lovforslaget anføres, at en mere restriktiv lov kan medvirke til at reducere andelen af dagligrygere.

Kommentar:

Kommentarerne har ikke givet anledning til ændringer.

Tobaksforurennet luft

Danmarks Lungeforening, Hjerteforeningen og Kræftens Bekæmpelse foreslår, at begreber som passiv rygning og ufrivillig udsættelse for tobaksrøg erstattes med eksempelvis tobaksforurennet luft, idet der henvises til bilaget til Rådets henstilling af 30. november 2009 om røgfri miljøer "Retningslinjer vedrørende beskyttelse mod udsættelse for tobaksrøg, som vedtaget på den anden konference mellem parterne i WHO's rammekonvention om tobakskontrol".

Kommentar

Forslaget er ikke imødekommet.

WHO's rammekonvention om tobakskontrol og Rådets henstilling om røgfri miljøer

Danmarks Lungeforening, Hjerteforeningen og Kræftens Bekæmpelse, Dansk Sygeplejeråd og Diabetesforeningen henleder opmærksomheden på WHO's rammekonvention om tobakskontrol, som Danmark tiltrådte i 2004, herunder særligt rammekonventionens artikel 8 vedrørende de tiltrådtes landes forpligtelse til at gennemføre lovgivningsmæssige, udøvende, administrative og/eller andre foranstaltninger, der sikrer beskyttelse mod udsættelse for tobaksrøg på indendørs arbejdspladser, i offentlige transportmidler, på indendørs offentlige steder og når det er relevant, på andre offentlige steder. Danmarks Lungeforening, Hjerteforeningen og Kræftens Bekæmpelse finder, at der er en uoverensstemmelse mellem rammekonventionen og det fremsatte lovforslag. Der henvises til, at rygerum og rygekabiner ikke yder effektiv beskyttelse. Dansk Sygeplejeråd er meget kritiske over for, at loven ikke er strammet yderligere, og mener ikke, at lovforslaget lever op til rammekonventionen.

Lægeforeningen mener ikke, at lovudkastet lever op til første punkt i Rådets henstilling om røgfri miljøer af 30. november 2009, der opfordrer medlemslandene til at sikre "en effektiv beskyttelse mod tobaksrøg på indendørs arbejdspladser og indendørs offentlige steder...". Ifølge Danmarks Lungeforening, Hjerteforeningen og Kræftens Bekæmpelse bør undtagelser, der tillader indendørs rygning f.eks. i rygerum og rygekabiner, herunder på værtshuse under 40 m² fjernes i henhold til rådshenstillingen.

Kommentar

Kommentarerne har ikke givet anledning til ændringer. Det skal bemærkes, at det er Ministeriet for Sundhed og Forebyggelses vurdering, at Danmark lever op til rådshenstillingen om røgfri miljøer og til WHO's rammekonvention om tobakskontrol, herunder WHO-retningslinjerne vedr. artikel 8 om beskyttelse mod udsættelse for passiv rygning.

Rygning i private hjem

3F finder det beklageligt, at lovforslaget ikke har fokus på problemstillingen vedr. rygning i eget hjem, hvor hjemmehjælpere, handicapstøttepersoner og lignende skal udføre deres arbejde i lokaler, hvor beboeren ryger.

Kommentar

Kommentaren har ikke givet anledning til ændringer. Det skal bemærkes, at det fremgår af lovens § 11, stk. 2, at det kan pålægges beboere på plejehjem, døgninstitutioner, botilbud og lignende institutioner ikke at ryge i beboerens værelse eller bolig i det tidsrum, hvor personalet opholder sig der. Endvidere fremgår det af lovens § 12, at det som forudsætning for levering af personlig og praktisk hjælp kan pålægges beboere ikke at ryge i det tidsrum, hvor personalet opholder sig i hjemmet.

Perroner og busstoppesteder

Finanssektorens Arbejdsgiverforening opfordrer til, at det overvejes, om man kan udbrede røgfri miljøer yderligere i det offentlige rum, idet der henvises til, at et stort antal lønmodtagere dagligt ufrivilligt udsættes for passiv rygning på jernbane- og busperroner.

Kommentar

Kommentaren har ikke givet anledning til ændringer.

Evaluering

Lægeforeningen opfordrer regeringen til at evaluere lovens virkning, herunder efterlevelsen af loven, og følge op på denne evaluering med henblik på at reducere sygdom og dødsfald som følge af rygning og tobaksforurennet luft.

Kommentar:

Kommentaren har ikke givet anledning til ændringer.

4. Konkrete ændringsforslag til lovforslaget

I det følgende foretages en gennemgang af de i høringssvarene konkrete bemærkninger og indeholdte forslag til ændringer af lovforslaget og dets bemærkninger. Kommentarer til ændringsforslagene er kursiverede.

Urte cigaretter (lovforslaget § 1)

Nærbutikkernes Landsforening peger på, at røg fra andre tobaksløse kilder som røgelsespinde, stearinlyse, pejse, brændeovne m.v. også bør omfattes af lovens anvendelsesområde

Kommentar

Forslaget er ikke imødekommet.

Elektroniske cigaretter (lovforslagets § 1)

Danmarks Lungeforening, Hjerteforeningen og Kræftens Bekæmpelse foreslår, at elektroniske cigaretter, der afgiver damp, omfattes af lov om røgfri miljøer. Patientforeningerne henviser til, at dampen indeholder kemiske stoffer, der spredes i rummet og indåndes af andre end brugeren, samt at det er uafklaret, hvilke skadelige stoffer dampen indeholder, hvor meget der optages fra forureningen i omgivelserne, og hvilke sundhedsskader det medfører.

Kommentar

Forslaget er ikke imødekommet.

Arbejdspladser

Danmarks Lungeforening, Hjerteforeningen og Kræftens Bekæmpelse og Dansk Sygeplejeråd foreslår, at rygning indendørs på arbejdspladser forbydes så indendørs arbejdspladser bliver 100 procent røgfri.

Lederne mener, at det principielt ikke er en myndighedsopgave at regulere personaleforhold på virksomhederne, men kan tilslutte sig en udbredelse af røgfri miljøer og det foreliggende lovforslag om røgfri miljøer. Lederne finder således, at rygning udgør en særlig problemstilling, hvor lovgivning er fornuftig, idet rygning også skader dem, der udsættes for passiv rygning. Omvendt finder Dansk Arbejdsgiverforening og DI, at lov om røgfri miljøer er et principielt indgreb i ledelsesretten, som foreningen beklager. Dansk Arbejdsgiverforening og DI finder, at problemstillinger vedrørende arbejde og rygning bør håndteres på arbejdspladsen i henhold til de normale ansættelsesretlige og kollektivretlige rammer.

Kommentar

Forslag og kommentarer er ikke imødekommet.

Ryging i firmabiler, kraner og erhvervskøretøjer i øvrigt (lovforslagets § 6, stk. 2)

Flere hørings svar bakker op om forslaget om at forbyde rygning på enkeltmandskontorer, men problematiserer, at det fortsat kan tillades at ryge i kraner, firmabiler og andre erhvervskøretøjer, der alene tjener som arbejdsplads for én person ad gangen. Dansk Sygeplejeråd, Danmarks Lungeforening, Hjerteforeningen og Kræftens Bekæmpelse, Diabetesforeningen, Lægeforeningen og Sund By Netværket finder således, at undtagelsesbestemmelsen bør fjernes, idet undtagelsen for kraner, firmabiler og andre erhvervskøretøjer ikke beskytter mod partikler og skadelige stoffer fra tobaksrøg.

Danmarks Lungeforening, Hjerteforeningen og Kræftens Bekæmpelse foreslår, at "ad gangen" slettes. 3F finder det beklageligt, at den fortsatte mulighed for at tillade rygning i biler, trucks, kraner og lignende ikke er ledsaget af et regelsæt om, hvordan kabinen skal efterlades til næste bruger, således at vedkommende ikke udsættes for passiv rygning.

Dansk Transport og Logistik og Dansk Erhverv er omvendt tilfredse med, at undtagelsesbestemmelsen vedrørende kraner, firmabiler og andre erhvervskøretøjer bevares. Dansk Arbejdsgiverforening og DI finder bl.a. begrebet firmabil unøjagtigt, samt at samstillingen kraner, firmabiler og andre erhvervskøretøjer, der alene tjener som arbejdsplads for én person ad gangen, er meget upræcist. Dansk Ar-

bejdsgiverforening og DI foreslår, at § 6, stk. 2 formuleres: "Det kan besluttes, at det er tilladt at ryge i erhvervskøretøjers arbejdsrum, og som alene tjener som arbejdsplads for én person ad gangen."

Kommentar

Kommentarer og forslag er ikke imødekommet.

Rygerum og rygekabiner

Danmarks Lungeforening, Hjerteforeningen og Kræftens Bekæmpelse, Diabetesforeningen og Lægeforeningen mener ikke, at det fortsat skal være tilladt at ryge i rygerum og rygekabiner, idet rygerum og rygekabiner ikke fuldt ud beskytter mod udsættelse for tobaksrøg i arbejdsmiljøet.

Danmarks Restauranter & Caf er og Dansk Automat Branche bakker omvendt op om muligheden for at indrette rygerum og rygekabiner, idet der lægges vægt på, at virksomhederne siden lovens indførelse har afholdt mange omkostninger for at tilrette virksomhederne til lovens krav.

Kommentar

Kommentarer og forslag er ikke imødekommet.

Skiltning på rygerum og rygekabiner (lovforslagets § 6, stk. 4 og 5)

KL finder, at den foreslåede skiltning ikke afhjælper den passive rygning, som rygning i rygerum og rygekabiner medfører. Danmarks Lungeforening, Hjerteforeningen og Kræftens Bekæmpelse mener, at skiltning ved rygerum og rygekabiner er et skridt på vejen til at udbrede viden om, at rygerum og rygekabiner ikke beskytter omgivelserne mod tobaksrøg. Danmarks Lungeforening, Hjerteforeningen og Kræftens Bekæmpelse foreslår, at der også indføres indvendig skiltning i rygerum og rygekabiner for information om de eksisterende hjælpemuligheder i forhold til rygestop.

Dansk Arbejdsgiverforening og DI finder, at udlevering af skilte ikke er en offentlig kerneopgave, og at Sundhedsstyrelsen bør fastsætte generelle retningslinjer om indholdet, mens udførelsen og valg heraf overlades til det frie valg og det private erhvervsliv. Der henvises i den forbindelse til, at der kan være æstetiske og designmæssige forhold vedrørende skiltning. Dansk Arbejdsgiverforening og DI foreslår endvidere, at kravet om skiltning først træder i kraft den 1. januar 2013.

Kristelig Fagbevægelse bemærker, at det bør overvejes, hvilke krav der skal være til skiltning ved rum, hvor det er tilladt at ryge, men ikke medtaget i loven, f.eks. hvor arbejdet udføres fra et privat hjem (fra hjemmearbejdspladser og lignende).

Kommentar

Forslagene er ikke imødekommet. For så vidt angår forslaget fra Danmarks Lungeforening, Hjerteforeningen og Kræftens Bekæmpelse om indvendig skiltning, vil Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse dog supplere de obligatoriske skilte som nævnt i § 6, stk. 4, med information til arbejdspladsen om rygestop. For så vidt angår Dansk Arbejdsgiverforeningen og DI angående ikrafttrædelsesdato for de obligatoriske skilte, skal det bemærkes, at det i forbindelse med udmøntningen af bemyndigelsesbestemmelsen i lovforslagets § 6, stk. 5, vil blive overvejet, hvornår skiltningen vil skulle være virksom fra.

Det skal endvidere bemærkes, at lov om røgfri miljøer ikke fastsætter regler for rygning i forbindelse med arbejde, der udføres i private hjem, udover lovens § 16, hvoraf det følger, at § 6 finder anvendelse på arbejdspladser i private hjem, hvor arbejdsgiver arbejder i hjemmet, og hvor der er ekstern arbejdskraft tilknyttet.

Total forbud mod rygning på børneinstitutioner, skoler, kostskoler, efterskoler, institutioner med udbud af gymnasiale ungdomsuddannelser, opholdssteder og lignende, der fortrinsvis har optaget børn og unge under 18 år (lovforslagets § 7, stk. 1)

Foreningen af Private Gymnasier og Studenterkurser anfører, at den foreslåede stramning kan være et alvorligt indgreb i den enkelte borgers frihed til at gøre som de har lyst til i eget hjem og udtrykker bekymring for, at et totalt forbud mod rygning på kostskoler vil fratage unge, der er fyldt 18 år, retten til selv at bestemme om de vil ryge.

Gymnasieskolernes Rektorforening finder ikke lovændringen nødvendig, idet skolerne kan sikre restriktive rygepolitikker inden for de nuværende lovgivningsmæssige rammer. Foreningen af Private Gymnasier og Studenterkurser foreslår, at det tillades, at lærere og som minimum elever over 18 år kan ryge udendørs på skolens område.

Frie Skolers Lærerforening ønsker ikke totalt rygeforbud på kost- og efterskoler og foreslår, at der iværksættes rygestopaktiviteter i forbindelse med skoletilbud, som har døgnstatus. Et sådant tiltag vil give skolerne mulighed for pædagogisk arbejde med elevernes rygning uden at kriminalisere dem. Frie Skolers Lærerforening henviser til, at en del af eleverne på de frie kost- og efterskoler er udsatte unge, og at foreningen kan frygte, at en meget restriktiv rygelov kan forringe disse unges tilgang til skolen yderligere.

Efterskoleforeningen foreslår en forebyggelses-forsøgsbestemmelse i § 7 om, at rygning på kostskoler, efterskoler, opholdssteder og lignende, kun kan tillades for børn og unge, der aktivt er tilmeldt en rygestopaktivitet og kun i nærmere afgrænsede perioder udendørs på områder, hvor andre børn og unge optaget på institutionen ikke har adgang.

Efterskoleforeningen og Frie Skolers Lærerforening problematiserer, at ansatte og elever fremover vil skulle forlade matriklen for at ryge, idet det bl.a. vil udgøre et problem i forhold til lærernes tilsynsforpligtelse. Frie Skolers Lærerforening anfører endvidere, at dette vil stride mod intentionen om, at lærerne ikke skal ryge samme sted som eleverne, som også typisk vil forlade matriklen for at ryge, og at en øget trafik af elever uden for skolernes matrikler kan skabe problemer i forhold til lokalsamfundet. Herudover anfører Frie Skolers Lærerforening, at lejrskoler vil udgøre et ansættelsesretligt problem for ledere og lærer, hvis skolens rygepolitik er identisk med den i lovforslaget.

Kristelig Fagbevægelse finder det uklart, om det alene er treårige gymnasiale uddannelser eller alle ungdomsuddannelser, der er omfattet af bestemmelsen. Danske Erhvervsskoler mener, det vil være ønskeligt med en vejledning om, hvordan loven skal administreres, specielt vedrørende de erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner, idet der henvises til, at erhvervsskolerne ofte agerer med løbende optag

og en meget blandet aldersspredning i optaget, ligesom erhvervsuddannelserne gennemfører adskillige brobygningsforløb og uddannelsesforløb, hvor blandt andet elever fra folkeskolen periodevis vil være til stede på en erhvervsrettet uddannelsesinstitution.

Danske Erhvervsskoler finder, at der er en uoverensstemmelse mellem intentionen om at forebygge, at børn og unge udsættes for passiv rygning, og det forhold at en institution med udbud af erhvervsuddannelser som udgangspunkt ikke vil blive omfattet af det totale rygeforbud i § 7, uanset at adgang til erhvervsuddannelserne kan ske umiddelbart efter folkeskolen. Danske Erhvervsskoler finder endvidere, at "fortrinsvis" muligvis vil rejse fortolkningsmæssige og administrative problemer for de erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner. Lægeforeningen opfordrer til, at "fortrinsvis" udgår, således at alle uddannelsesinstitutioner, der optager unge under 18 år, herunder erhvervsuddannelserne, bliver omfattet af rygeforbuddet. Sund By Netværket finder, at skelnen mellem uddannelsesinstitutioner under og over 18 år kan modvirke regeringens forebyggende intentioner.

KL og Danmarks Lungeforening, Hjerteforeningen og Kræftens Bekæmpelse mener, at alle ungdomsuddannelser og produktionsskoler uanset alderssammensætning bør være omfattet af det totale rygeforbud i § 7, stk. 1. KL bemærker, at de grupper af unge, der søger erhvervsuddannelserne, ofte ikke har de bedste forudsætninger for at foretage et sundt valg, at disse unge har et særligt behov for støttende rammer, som et totalt rygeforbud vil give, og at de foreslåede regler vil fastholde uligheden i sundhed.

Endvidere finder Danmarks Lungeforening, Hjerteforeningen og Kræftens Bekæmpelse og Diabetesforeningen, at der bør indføres fuldstændigt røgfri skoletid, så hverken elever eller ansatte ryger i skoletiden.

Kommentar

Forslag og kommentarer er ikke imødekommet. Det skal bemærkes, at bestemmelsen retter sig mod daginstitutioner, fritidshjem, klubtilbud, folkeskoler, frie grundskoler, ungdomsskoler, kostskoler, herunder efterskoler samt kostskoler i forbindelse med frie grundskoler og gymnasiale institutioner, institutioner med udbud af treårige gymnasiale ungdomsuddannelser, døgninstitutioner, opholdssteder og lignende for børn og unge, jf. bemærkningerne til § 7, stk. 1. Endvidere står det bemærkninger til § 9 anført, at øvrige uddannelsesinstitutioner, der primært har optaget unge over 18 år, dvs. f.eks. f.eks. voksenuddannelsescentre, institutioner for erhvervsrettet uddannelse, husholdnings- og håndarbejdsskoler, folkehøjskoler, erhvervsakademier, professionshøjskoler, kunstneriske og kulturelle uddannelsesinstitutioner, maritime uddannelsesinstitutioner, universiteter m.v., fremover som udgangspunkt vil være omfattet af § 6 om rygning indendørs på arbejdspladser.

Matrikelafgrænsning

Foreningen af Private Gymnasier og Studenterkurser finder det uklart, hvad der forstås ved en matrikel, og om bestemmelsen også omfatter en sognekirke på en skoles matrikel. Foreningen finder endvidere anvendelsesområdet for § 7, stk. 1 uklart, herunder om gæster på en kostskoles område, hvor der er stiområder, der opfattes som en del af det offentlige rum, er underlagt de samme rygeregler som skolens elever og ansatte.

Kommentar

Kommentaren har givet anledning til en yderligere præcisering i bemærkningerne til § 7, stk. 1 om det stedlige anvendelsesområde samt til § 7, stk. 3 om, hvad der forstås ved en geografisk afgrænset enhed. For så vidt angår om spørgsmålet om bestemmelsen også omfatter en sognekirke på matriklen, skal det bemærkes, at lov om røgfri miljøer ikke indeholder dispensationsmuligheder.

Anbringelsessteder og sikrede afdelinger på døgninstitutioner og delvist lukkede døgninstitutioner (Lovforslagets § 7, Stk. 4 og 5)

Dansk Erhverv finder, at det er voldsomt indgribende at forbyde unge mennesker med sociale og/eller f.eks. psykiske problemer, at de ikke må ryge indendørs i deres egen "bolig". Dansk Erhverv foreslår, at det tilsvarende forslagets § 7, stk. 5, fortsat også skal være muligt for anbringelsessteder, jf. § 7, stk. 4, at træffe beslutning om, at rygning kan tillades indendørs i rygerum og i de anbragtes egne boliger/værelser. Omvendt finder KL, at det bør overvejes, om de foreslåede undtagelsesbestemmelser i § 7, stk. 4 og 5 er hensigtsmæssige ud fra en betragtning om, at undtagelsesbestemmelserne vil fastholde den sociale ulighed i sundhed.

Socialpædagogernes Landsforbund er enige i § 7, stk. 4, hvorefter det kan besluttes, at det er tilladt, at de unge ryger udendørs på institutionens område og i § 7, stk. 5, hvorefter det kan besluttes, at det er tilladt de unge på sikrede afdelinger på lukkede døgninstitutioner at ryge indendørs i rygerum, på egne værelser og udendørs på institutionens område. Endvidere er Socialpædagogernes Landsforbund enige i, at private plejefamilier, kommunale plejefamilier og netværksfamilier, hvor børn og unge under 18 år er anbragt uden for hjemmet, og som samtidig tjener som privat bolig, ikke er omfattet af bestemmelsen.

Foreningen af Danske Døgninstitutioner foreslår, at rygning for personalet tillades, idet ingen medarbejdere dog må ryge i børnenes nærhed, og idet der kun må ryges på specielt udpegede og diskrete rygesteder, der ikke er synlige for børnene.

Personer, der ikke er omfattet af § 7 (lovforslagets § 8)

Dansk Erhverv mener, at § 8 bør opretholdes, idet der henvises til, at synlig rygning og ansattes rygning sammen med de unge er forhold, der kan håndteres med mindre indgribende foranstaltninger. Dansk Erhverv finder, at såfremt de ansatte på disse døgninstitutioner, opholdssteder og lignende ikke må ryge hverken inden for eller uden for på arbejdspladsen, bør det være en mulighed for virksomhederne at søge offentlig støtte til rygestopkurser, som der tidligere har været i Forebyggelsesfonden.

Foreningen af Private Gymnasier og Studenterkurser finder det uklart, om der skelnes mellem lærer, undervisere mv. og ansatte, der ikke direkte er en del af skoledriften (f.eks. køkken- og rengøringspersonale).

Kommentar

Forslag og kommentar har ikke givet anledning til ændringer. Det fremgår af bemærkningerne til § 7, at rygeforbuddet omfatter ansatte og alle andre, der opholder sig børneinstitutioner, skoler, kostskoler, efterskoler, institutioner med udbud af gymnasiale ungdomsuddannelser, opholdssteder og lignende.

§ 13: Væresteder, varmestuer og lignende tilbud til socialt udsatte, hvor der kun er ét opholdsrum for brugerne

KL bemærker, at der fortsat er en række undtagelsesbestemmelser, som ikke fremmer folkesundheden, herunder at væresteder ikke berøres af lovforslaget.

Kommentar

Kommentaren har ikke givet anledning til ændringer.

§ 15: Dagpleje (og plejefamilier)

Lægeforeningen og Sund By Netværket opfordrer til, at dagplejehjem gøres helt røgfri (døgnet rundt), så børn i dagpleje sidestilles med bør i andre pasningstilbud. Danmarks Lungeforening, Hjerteforeningen og Kræftens Bekæmpelse foreslår, at rygning, hvor børn færdes forbydes, herunder i dagpleje og private plejefamilier.

Kommentar

Forslagene er ikke imødekømt. Lov om røgfri miljøer regulerer ikke private plejefamilier, idet man ikke ønsker at fastsætte regler for private hjem. Tilsvarende gælder for kommunal dagpleje uden for det tidsrum, hvor der passes børn, når bortses fra lokaler, der primært er indrettet som børnenes lege- og opholdsrum, der skal være røgfri døgnet rundt.

§ 22: Små værtshuse og udskænkingssteder under 40 m²

KL bemærker, at der fortsat er en række undtagelsesbestemmelser, som ikke fremmer folkesundheden, herunder at små værtshuse ikke berøres af lovforslaget. Diabetesforeningen, Lægeforeningen og 3F mener, at undtagelsesbestemmelsen, hvorefter det kan besluttes at tillade rygning på små værtshuse og udskænkingssteder under 40 m², bør fjernes. Lægeforeningen anfører, at Sundhedsstyrelsens evaluering af loven fra 2009 viser, at 94 pct. af serveringsstederne under 40 m² tillader rygning, hvilket gør tobaksrøg til en udbredt sundhedsrisiko for de ansatte. 3F finder, at undtagelsen er kilde til mange forsøg på at omgå reglerne, til en urimelig konkurrence på kvadratmeter, og at undtagelsen tvinger serveringspersonalet til at arbejde i røgfylde lokaler.

Danmarks Restauranter & Caf er og Dansk Automat Branche bakker op om undtagelsesbestemmelsen, som foreningerne er glade for bevarer.

Kommentar

Forslaget er ikke imødekømt.

§ 26: Straffebestemmelser

Danske Erhvervsskoler finder de strafferetlige bestemmelser uklare, herunder om en uddannelsesinstitution vil kunne straffelægges med bøde, hvis en elev overtræder rygeforbuddet, og hvilke konsekvenser det skal få, hvis en person/elev ikke overholder reglerne. Foreningen af Private Gymnasier og Studenterkurser finder det uklart, om skolens rektor er strafsobjekt, hvis gæster ryger på skolens område.

Diabetesforeningen ser positivt på skærpelsen af straffebestemmelserne i form af højere bødestraffe. Danmarks Restauranter & Caf er og Dansk Automat Branche har noteret sig de højere bødestørrelser, og kan tilslutte sig formålet hermed, dvs. at motivere til øget overholdelse af loven og til mere selvjustits inden for lovens anvendelsesområde.

Kommentar:

Kommentarerne har ikke givet anledning til ændringer. Det er med § 26 (straffebestemmelserne) specifikt angivet hvem og hvornår, der kan straffes med bøde. Dvs. med bøde straffes den, der:

- 1) Overtræder § 5 [om skriftlig rygepolitik på arbejdspladser]
- 2) Overtræder et påbud meddelt efter § 79 a, stk. 1, i lov om arbejdsmiljø, § 20 a, stk. 1 i lov om sikkerhed til søs, § 150 f, stk. 1, i lov om luftfart eller § 66 a, stk. 1, i offhøresikkerhedsloven.
- 3) Stk. 2. Med bøde straffes den arbejdsgiver, indehaver, restauratør bestyrer og forpagter, der tillader rygning i strid med reglerne i denne lov.
- 4) Stk. 3. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Det skal hertil bemærkes, at det fortsat er et lokalt anliggende, hvilke konsekvenser det skal få, hvis en person/elev ikke overholder skolens eller uddannelsesstedets rygepolitik.

Der kan endvidere henvises til § 5, der forpligter den enkelte arbejdsgiver til at udarbejde en rygepolitik, der som minimum skal indeholde oplysning om, hvorvidt og hvor der må ryges på arbejdspladsen og om konsekvenserne af overtrædelse af arbejdspladsens rygepolitik.

Revisionsbestemmelsen (lovforslagets § 33)

Tobaksindustrien anfører, at lov om røgfri miljøer indgår som et vigtigt rammevilkår for mange virksomheder og arbejdspladser og peger på, at revisionsbestemmelsen skaber fornyet usikkerhed, f.eks. i forbindelse med gennemførelse af investeringer m.v. i tilknytning til loven.

Kommentar:

Kommentaren har ikke givet anledning til ændringer.

5. Øvrige bemærkninger

Flere organisationer, foreninger mv. peger i deres høringssvar på en række tilknyttede initiativer på tobaksområdet. I det følgende foretages en tværgående gennemgang af de centrale synspunkter på øvrige tiltag fremkommet i høringssvarerne.

Diabetesforeningen opfordrer til en stadig udbygning af afvænnings- og rygestopområdet.

Dansk Sygeplejeråd og Foreningen af Private Gymnasier og Studenterkurser foreslår højere afgiftsstigninger.

Nærbutikkernes Landsforening og Tobaksindustrien ønsker en lovliggørelse af svensk portionssnus under henvisning til, at snus er mindre sundhedsskadeligt end rygning af f.eks. cigaretter. Tobaksindustrien opfordrer regeringen til i forbindelse med den forestående revision af EU's tobaksvaredirektiv aktivt at arbejde for, at den svenske portionssnus lovliggøres i hele EU og dermed Danmark.

Phillip Morris ApS og Tobaksindustrien bakker op om tiltag til sikring af bedre overholdelse af forbuddet mod salg af tobaksvarer til mindreårige. De Samvirkende Købmænd og Nærbutikkernes Landsforening udtrykker opbakning til, at der indfø-

res obligatorisk billedlegitimation for unge, der vil købe tobak og alkohol. De Samvirkende Købmænd udtrykker endvidere opbakning til, at der indføres krav om obligatorisk skiltning herom på salgssteder, og til højere bødestørrelser for overtrædelse af forbuddet mod salg af tobak og alkohol til unge under 18 år. Herudover foreslår De Samvirkende Købmænd et købsforbud for de 15-17 årige.

Phillip Morris ApS påpeger det store antal nye love og regler, der er blevet pålagt Phillips Morris ApS' forretningsområde inden for ganske få år, og foreslår, at der planlægges og implementeres en gennemgribende evaluering af de enkelte reguleringstiltags effekter (positive som negative), således at ethvert lovgivningstiltag kan vurderes ordentligt og om muligt justeres til fordel for reelle forbedringer af folkesundheden.